

Hărșan Dan
consultant de investiții
Autorizat
Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
deciziei de autorizare CNVM : 13/2010
înregistrat Registru CNVM : PFR04CIPF/260023

Procedura privind evaluarea adecvarii

Contact : 540035 Târgu Mureș, Bartok Bela 11, Mureș
Email dan.harsan@hdl.ro Tel/Fax : 0365-430982(3)
www.danharsan.hdl.ro

Dispozitii Generale

Prezenta procedura stabileste reguli cu privire la evaluarea adecvarii pentru serviciile de consultanta pentru investitii, in conformitate cu Instructiunea CNVM nr.8/2012 privind aplicarea Orientarilor cu privire la anumite aspecte ale cerintelor MIFID privind adecvarea.

Art.1 Informarea clientilor cu privire la evaluarea adecvarii

Prin „evaluarea adecvarii”, in cazul prestarii de servicii de consultanta pentru investitii, se intelege intregul proces de colectare a informatiilor despre un client si evaluarea ulterioara a adecvarii unui anumit instrument financiar pentru clientul respectiv.

Evaluarea adecvarii nu se limiteaza la recomandari privind cumpararea unui instrument financiar. Fiecare recomandare trebuie sa fie adecvata, indiferent daca este, de exemplu, o recomandare de cumparare, de pastrare sau de vanzare. Informatiile cu privire la evaluarea adecvarii trebuie sa ajute clientii sa inteleaga scopul cerintelor si sa ii incurajeze sa furnizeze informatii corecte si suficiente cu privire la cunostintele, experienta, situatia financiara si obiectivele lor de investitii. Consultantul de investitii trebuie sa sublinieze clientului faptul ca este important sa se colecteze informatii complete si corecte, astfel incat aceasta sa poata recomanda clientului produse sau servicii adecvate.

Consultantul de investitii informeaza clientii, in mod clar si simplu, ca motivul evaluarii adecvarii este de a permite consultantul de investitii sa actioneze in cel mai bun interes al clientului. In nicio etapa, consultantul de investitii nu trebuie sa creeze ambiguitati sau confuzii cu privire la propriile responsabilitati in cadrul procesului.

Informatiile cu privire la serviciile de consultanta de investitii informatii referitoare la evaluarea adecvarii.

De asemenea, consultantul de investitii isi va informa clientii care beneficiaza de serviciile de consultanta de investitii cu privire la evaluarea adecvarii si intr-un format standardizat.

Consultantul de investitii ia masuri pentru a se asigura ca clientul intelege notiunea de risc de investitii, precum si relatia dintre risc si randamentul investitiilor. Pentru a permite intelegerea de catre client a riscului de investitii, consultantul de investitii ia in calcul prevederile art. 116 din Regulamentul C.N.V.M. nr. 32/2006 si utilizarea unor exemple orientative, usor de inteles, ale nivelurilor de pierdere care pot aparea in functie de nivelul de risc asumat, si evalueaza raspunsul clientului la astfel de scenarii.

Art.2 Volumul de informatii care trebuie colectate de la clienti (proportionalitate)

Inainte de a furniza servicii de consultanta de investitii, consultantul de investitii obtine intotdeauna informatiile necesare cu privire la cunostintele si experienta clientului, situatia sa financiara si obiectivele sale de investitii.

Informatiile necesare pentru efectuarea unei evaluari a adecvarii includ diferite elemente care pot avea impact, de exemplu, asupra situatiei financiare a clientului sau asupra obiectivelor de investitii ale acestuia, precum:

- a) starea civila, in special capacitatea juridica a clientului de a angaja active care pot apartine si partenerului sau;
- b) situatia familiala, de exemplu, un copil nou-nascut sau un copil aflat la varsta la care incepe studiile universitare;
- c) situatia profesionala: pierderea locului de munca de catre un client, apropierea sa de varsta de pensionare etc.;
- d) nevoia de lichiditati pentru anumite investitii relevante.

Volumul de informatii colectate de consultantul de investitii poate varia. Pentru a stabili ce informatii sunt necesare si relevante, consultantul de investitii ia in considerare, in ceea ce priveste cunostintele si experienta unui client, situatia sa financiara si obiectivele sale de investitii:

- a) tipul de instrument financiar sau de tranzactie pe care consultantul de investitii il/o poate recomanda sau incheia (inclusiv complexitatea si nivelul de risc);
- b) natura si amploarea serviciului pe care consultantul de investitii il poate furniza;
- c) natura, nevoile si situatia clientului, circumstantele sociale (stare civila, situatia familiala).

Atunci cand ofera accesul la instrumente financiare complexe sau riscante, consultantul de investitii analizeaza cu atentie daca este necesar sa colecteze mai multe informatii detaliate despre client decat ar colecta in cazul unor instrumente mai putin complexe sau mai putin riscante.

Pentru instrumentele financiare nelichide sau riscante, informatiile necesare includ informatii cu privire la intervalul de timp in care clientul este pregatit sa detina investitia, precum si urmatoarele, dupa caz, pentru a se asigura ca situatia financiara a clientului ii permite sa investeasca, sau sa se investeasca in contul sau, in astfel de instrumente:

- a) cuantumul venitului regulat si al venitului total al clientului, indiferent daca venitul este realizat in mod permanent sau temporar, si sursa acestor venituri (de exemplu, de la locul de munca, venituri din pensii, venituri din investitii, profituri din inchiriere etc.);
- b) activele clientului, inclusiv activele lichide, investitiile si proprietatile imobiliare, care ar include investitiile financiare, proprietatile personale si de investitii, contributiile la fonduri de pensii facultative si orice depozite de numerar etc. pe care le poate avea clientul. De asemenea, daca este relevant, consultantul de investitii colecteaza informatii despre conditiile, termenii, accesul, imprumuturile, garantiile si alte restrictii, daca este cazul, care pot exista pentru activele mentionate;
- c) angajamentele financiare regulate ale clientului, care includ angajamentele financiare asumate de client sau pe care acesta intentioneaza sa si le asume (debitele clientului, gradul total de indatorare si alte angajamente periodice etc.).

Consultantul de investitii va defini nivelul de risc al instrumentelor financiare incluse in oferta sa pentru investitori si pe care dintre instrumentele financiare incluse in oferta sa pentru investitori le considera ca fiind nelichide.

Clientul trebuie sa inteleaga cel putin riscurile globale ale portofoliului si sa aiba o intelegere generala a riscurilor asociate fiecarui tip de instrument financiar care poate fi inclus in portofoliu.

In cazul in care consultantul de investitii furnizeaza servicii de consultanta de investitii unui client profesional, definit conform art. 2 alin. (1) pct. 12 din Legea nr. 297/2004, consultantul de investitii are, in general, dreptul de a presupune ca clientul detine nivelul necesar de experienta si cunostinte si, prin urmare, nu este obligat sa obtina informatii cu privire la acestea.

Atunci cand serviciul de investitii consta in furnizarea de consultanta de investitii unui „client profesional per se”, consultantul de investitii are dreptul sa presupuna ca clientul este in masura sa suporte financiar orice riscuri de investitii asociate in concordanta cu obiectivele de investitii ale clientului respectiv si, prin urmare, nu este, in general, obligata sa obtina informatii cu privire la situatia financiara a clientului. Aceste informatii se obtin in cazul in care obiectivele de investitii ale clientului impun acest lucru. De exemplu, atunci cand clientul doreste sa acopere un risc, consultantul de investitii trebuie sa detina informatii detaliate cu privire la acest risc pentru a putea propune un instrument eficient de acoperire a riscului.

Informatiile pe care consultantul de investitii le colecteaza depind de nevoile si situatia clientului. Consultantul de investitii va obtine informatii mai detaliate despre situatia financiara a clientului atunci cand obiectivele de investitii ale acestuia sunt multiple si/sau pe termen lung decat atunci cand clientul doreste o investitie sigura pe termen scurt.

In cazul in care consultantul de investitii nu obtine suficiente informatii, pentru a indeplini cerintele privind adecvarea din Regulamentul C.N.V.M. nr. 32/2006, pentru a furniza un serviciu de consultanta de investitii care sa fie adecvat clientului, consultantul de investitii nu va furniza serviciul clientului respectiv. In acest caz, consultantul de investitii trebuie sa informeze clientul pe un suport durabil cu privire la faptul ca nu a obtinut suficiente informatii pentru a furniza serviciul de consultanta de investitii adecvat clientului si ca, in lipsa de informatii suficiente, consultantul de investitii nu ii va furniza clientului serviciul respectiv.

Art.3 Fiabilitatea informatiilor privind clientii

Consultantul de investitii se va ca asigura informatiile colectate cu privire la clienti sunt de incredere si fiabile. Consultantul de investitii nu trebuie sa se bazeze in mod nejustificat pe autoevaluarea clientilor in ceea ce priveste cunostintele, experienta si situatia financiara, iar informatiile obtinute de la clienti sa trebuie sa fie coerente.

Consultantul de investitii ramane responsabil pentru asigurarea faptului ca detine informatii adecvate pentru efectuarea unei evaluari a adecvarii si analizeaza daca exista inexactitati evidente in informatiile furnizate de clientii lor. Consultantul de investitii se asigura ca intrebarile pe care le adreseaza clientilor pot fi intelese corect si ca orice alta metoda utilizata pentru a colecta informatii este conceputa in asa fel incat sa se obtina informatiile necesare pentru o evaluare a adecvarii.

Pentru a asigura coerenta informatiilor clientilor, consultantul de investitii analizeaza informatiile colectate in ansamblu si este atent la orice contradictii relevante intre diferitele informatii colectate si contacteaza clientul pentru a remedia eventualele neconcordanțe semnificative sau inexactitati.

Exemple de astfel de contradictii apar in cazul clientilor care posedă cunostinte sau experienta reduse si o atitudine agresiva la risc sau care prezinta un profil de risc prudent si obiective de investitii ambitioase.

Art.4 Actualizarea informatiilor privind clientii

Atunci cand furnizeaza consultanta de investitii cu caracter continuu, consultantul de investitii mentine informatii adecvate si actualizate cu privire la client, pentru a putea efectua evaluarea necesara a adecvarii acestui serviciu.

Frecventa actualizarii informatiilor variaza, cel putin, in functie de profilurile de risc ale clientilor stabilite pe baza informatiilor colectate cu privire la un client in conformitate cu cerintele de adecvare. Cconsultantul de investitii stabileste profilul de risc de investitii al clientului, si anume tipul de servicii de investitii sau instrumentele financiare care pot fi, in general, adecvate pentru acesta, luand in considerare cunostintele si experienta clientului, situatia sa financiara si obiectivele sale de investitii.

Actualizarea informațiilor cu privire la clienții cu profil de risc scăzut si mediu se va realiza cel puțin cu o frecvență anuală, iar in cazul clientilor cu profil de risc crescut actualizarea informatiilor se va realiza cu o frecventa cel puțin semestrială.

Actualizarea, se realizeaza in timpul intalnirilor periodice cu clientii sau prin trimiterea unui chestionar de actualizare catre clienti (anexa la prezenta procedura). Consultantul de investitii va modifica profilul clientului pe baza noilor informatii actualizate colectate.

Anumite evenimente pot declansa un proces de actualizare; acest lucru ar putea fi valabil, de exemplu, in cazul clientilor care ajung la varsta de pensionare, divorteaza, li se naste un copil, isi pierd locul de munca, isi pierd veniturile, anuleaza sau li se anuleaza o polita de asigurare etc.

Art.5 Informarea clientilor entitati juridice sau grupuri

In cazul unui client persoana juridica sau unui grup de doua sau mai multe persoane fizice sau in cazul in care una sau mai multe persoane fizice sunt reprezentate de o alta persoana fizica, pentru a identifica persoana care face obiectul evaluarii adecvarii, consultantul de investitii se bazeaza in primul rand pe cadrul juridic aplicabil.

In cazul in care cadrul juridic nu furnizeaza suficiente indicii pentru identificarea persoanei care face obiectul evaluarii adecvarii si, in special, in cazul in care nu a fost desemnat niciun reprezentant unic (asa cum poate fi cazul pentru un cuplu casatorit), consultantul de investitii, convine cu persoanele relevante (reprezentantii entitatii juridice, persoanele care apartin grupului sau persoanele fizice reprezentate) cu privire la persoana care face obiectul evaluarii adecvarii si modul in care aceasta evaluare va fi realizata in practica, inclusiv persoana de la care colecteaza informatii cu privire la cunostinte si experienta, situatia financiara si obiectivele de investitii. Consultantul de investitii inregistreaza pe suport durabil acordul realizat cu persoanele relevante.

Atunci cand clientul este o persoana fizica reprezentata de o alta persoana fizica sau atunci cand clientul este o entitate care nu se incadreaza in prevederile art. 1 din Anexa nr. 8 a Regulamentului C.N.V.M. nr. 32/2006, situatia financiara si obiectivele de investitii ar trebui sa fie cele ale clientului de baza (persoana fizica reprezentata sau entitatea anterior mentionata), in timp ce experienta si cunostintele ar trebui sa fie cele ale reprezentantului persoanei fizice sau al persoanei autorizate sa efectueze tranzactii in numele entitatii.

In cazul unei persoane juridice sau al unui grup de doua sau mai multe persoane fizice sau in cazul uneia sau mai multor persoane fizice reprezentate de o alta persoana fizica, evaluarea adecvarii se va efectua luand in considerare interesele tuturor persoanelor in cauza si nevoia acestora de protectie.

In cazul in care nu se ajunge la un acord cu privire la persoana care se evalueaza si in cazul in care situatiile financiare ale persoanelor care apartin grupului difera, consultantul de investitii ia in considerare persoana cea mai relevanta in acest sens (de exemplu, persoana cu cea mai slaba situatie financiara).

La fel se procedeaza atunci cand se iau in considerare obiectivele de investitii (si anume, persoana cu cele mai conservatoare obiective de investitii) sau experienta si cunostintele acestora (de exemplu, persoana autorizata sa efectueze tranzactii cu cea mai putina experienta si cele mai putine cunostinte).

In situatiile in care doua sau mai multe persoane sunt autorizate sa efectueze in comun tranzactii in numele grupului (cum poate fi cazul conturilor comune), profilul clientului, astfel cum este definit de consultantul de investitii, reflecta capacitatea diferitelor persoane competente de a adopta decizii de investitii, precum si impactul potential al acestor decizii asupra situatiei financiare individuale si asupra obiectivelor de investitii ale acestora.

Art.6 Masuri necesare asigurarii caracterului adecvat al unei investitii

Pentru a putea oferi clientilor investitii adecvate, consultantul de investitii va tine seama de toate informatiile disponibile privind clientul, care pot fi relevante pentru evaluarea adecvarii unei investitii, inclusiv portofoliul actual de investitii al clientului (si alocarea activelor in cadrul acestui portofoliu), de toate caracteristicile semnificative ale investitiilor luate in considerare in evaluarea adecvarii, inclusiv toate riscurile relevante si orice costuri directe sau indirecte pentru

client, informand clientii in conformitate cu prevederile art. 119 din Regulamentul C.N.V.M. nr. 32/2006.

Consultantul de investitii se va asigura, printre altele, ca:

- a) serviciile de consultanta furnizate clientului tin seama de un grad adecvat de diversificare a riscurilor;
- b) clientul intelege in mod corect relatia intre risc si randament, spre exemplu, remuneratia inevitabil scazuta a instrumentelor financiare cu risc considerat scazut, incidenta orizontului de timp cu privire la aceasta relatie si impactul costurilor asupra investitiilor sale;
- c) situatia financiara a clientului poate finanta investitiile si clientul poate suporta eventualele pierderi rezultate din investitii;
- d) orice recomandare personala in cursul furnizarii unui serviciu de consultanta de investitii, in cazul in care este implicat un instrument financiar nelichid, ia in considerare durata de timp in care clientul este pregatit sa retina investitia; si
- e) orice conflicte de interese sunt impiedicate sa afecteze negativ calitatea evaluarii adecvarii.

Consultantul de investitii are obligatia sa inregistreze toate informatiile relevante cu privire la evaluarea adecvarii, cum ar fi informatiile despre client (inclusiv modul in care informatiile respective sunt utilizate si interpretate pentru a stabili profilul de risc al clientului), si informatii cu privire la instrumentele financiare recomandate clientului. Aceste inregistrari trebuie sa includa:

- a) orice modificari aduse de consultantul de investitii in ceea ce priveste evaluarea adecvarii, in special, orice modificare a profilului de risc de investitii al clientului;
- b) tipurile de instrumente financiare care corespund profilului si rationamentul unei astfel de evaluari, precum si orice modificari si motivarea acestora.

Art.7 Dispozitii tranzitorii si finale

Incepand cu data intrarii in vigoare a acestei proceduri consultantul de investitii va colecta datele necesare adecvarii evaluarii si stabilirii profilului de risc, in cuprinsul formularului date client.

In cazul clientilor care deja beneficiaza de serviciile de consultanta de investitii, in termen de maxim 6 luni de la intrarea in vigoare a prezentei proceduri, consultantul de investitii va proceda la actualizarea datelor acestor clienti si la stabilirea profilului de risc al acestora, prin completarea unui formular de actualizare date client (anexa la prezenta procedura).

Prezenta Procedura va fi comunicata ASF, va fi revizuita periodic si ori de cate ori apare o modificare importanta a reglementarilor aplicabile.

Respectarea dispozitiilor prezentei Proceduri va constitui responsabilitatea exclusiva si personala a consultantului de investitii.

Prezenta a fost aprobata in data de 01.08.2013 si intra in vigoare incepand cu data de 01.08.2013.

